

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16588/2022
16.11.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Рајко Денић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Радослав Тадић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 900/19 од 19.05.2022. године, у седници већа одржаној 16.11.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 900/19 од 19.05.2022. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Убу П 229/17 од 05.11.2018. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је тужени обавезан да му на име накнаде нематеријалне штете плати: на име умањења животне активности износ од 100.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова 50.000,00 динара, на име претрпљеног страха 25.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 05.11.2018. године као дана пресуђења па до исплате; на име материјалне штете у виду изгубљене зараде због умањене радне способности износ од 815.341,41 динара са законском затезном каматом почев од 05.11.2018. године па до коначне исплате; на име ренте износ од 6.864,00 динара месечно почев од 05.11.2018. године као дана пресуђења па убудуће, на име трошкова лечења износ од 25.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 10.05.2010. године па до коначне исплате; ставом другим изреке вишак тужбеног захтева тужиоца према туженом на име накнаде нематеријалне штете: на име умањења животне активности преко досуђеног износа од 100.000,00 динара до траженог износа од 150.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова преко досуђеног износа од 50.000,00 динара до траженог износа од 100.000,00 динара, на име претрпљеног страха преко досуђеног износа од 25.000,00 динара до траженог износа од 50.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате је одбијен као неоснован; ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом на име парничних трошкова исплати 296.801,35 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 900/19 од 19.05.2022. године, ставом првим изреке преиначена је пресуда Основног суда у Убу П 229/17 од 05.11.2018. године у првом ставу изреке па је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је

тужилац тражио да се обавеже тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете плати: на име умањења животне активности износ од 100.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова 50.000,00 динара, на име претрпљеног страха 25.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 05.11.2018. године до исплате; на име накнаде материјалне штете због умањене радне способности 815.341,41 динара са законском затезном каматом почев од 05.11.2018. године па до исплате, на име ренте износ од 6.864,00 динара месечно почев од 05.11.2018. године па убудуће и на име трошкова лечења 25.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 10.05.2010. године до исплате; ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у трећем ставу изреке првостепене пресуде са решењем о исправци истог суда П 229/17 од 25.12.2018. године па је обавезан тужилац да туженом на име укупних трошкова поступка плати износ од 102.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, у ноћи 09.05.2005. године у хотелу „ВВ“ у ... дошло је до физичког сукоба између парничних странака и непарничара ГГ, који сукоб је започео тужилац, да су се тужилац и тужени налазили у алкохолисаном стању, а тужилац је у овом сукобу задобио тешку телесну повреду у виду ране у пределу десног ручног зглоба са пресецањем подлактине артерије и подлактиног нерва, на тај начин што га је тужени рукама ухватио за врат стежући га, а затим га је заједно са непарничарем ГГ гурнуо на сто на ком су се налазиле чаше и флаше, те је тужилац приликом пада ударио руком у разбијено стакло и задобио тешку телесну повреду, због чега је тужени оглашен кривим од стране Основног суда у Ваљеву због кривичног дела учествовање у тучи, правноснажном пресудом К 1289/10 од 22.03.2010. године. Против другог учесника ГГ је одбијена оптужба, јер је након што је тужилац са истим закључио вансудско поравнање 16.09.2015. године, на основу ког је примио новчани износ од 3.500 евра на име накнаде коју је тужилац претрпео у предметној тучи, обустављена истрага. Услед претрпљене повреде тужилац је трпео болове јаког интензитета у трајању од пет дана, затим болове јачине средњег интензитета у трајању од 10 дана и болове лаког интензитета у трајању од 15 дана, а по истеку овог времена тужилац повремено трпи и повремено ће трпети болове до највише јачине средњег интензитета а посебно при променама времена и при већим физичким напорима. Тужилац није био способан за рад у трајању од месец дана за време лечења и после тога. Претрпео је страх јаког интензитета у трајању од најдуже два сата, страх средњег интензитета најдуже до осам дана и страх лаког интензитета следеће две недеље. Тужиоцу је умањена животна активност 30% трајно због тога што неће бити способан да користи шаку десне руке а дешњак је, због одузетости малог и домалог прста који нису у функцији тако да не може имати добар стисак, не може подизати веће терете и слично. Наведено је утврђено вештачењем преко судског вештака ортопеда и неуропсихијатра. Тужиоцу је умањена радна способност за 30%, због озбиљног оштећења живца, за посао који конкретно обавља а то је прање возила, које умањење се огледа код понављања покрета десном шаком као јачег стиска а деснорук је. Наведено је утврђено вештачењем преко судског вештака неуролога. Вештачењем судског вештака економске струке утврђено је да је тужилац у периоду од повређивања

16.10.2018. године имао штету на име изгубљене зараде у ревалоризованом износу од 815.341,41 динар. Месечни износ изгубљене зараде на дан 16.10.2018. године износио је 6.864,00 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је утврдио да износ од 3.500 евра који је тужиоцу исплаћен на дан 06.09.2015. године представља динарску противвредност од 277.550,00 динара, затим је одмерио правичну накнаду за све видове нематеријалне штете у укупном износу од 452.500,00 динара и то за умањење животне активности 200.000,00 динара, за претрпљене физичке болове 200.000,00 динара и за претрпљени страх 32.500,00 динара. Износ који је исплаћен 3.500 евра односно 277.500,00 динара суд је одмерио да је исплаћен за умањење животне активности 100.000,00 динара, за физичке болове 50.000,00 динара и за претрпљени страх 52.000,00 динара па је усвојио тужбени захтев за разлику између износа који је утврдио да су већ исплаћени до одмерених износа односно још 100.000,00 динара за умањење животне активности, још 50.000,00 динара за физичке болове и још 25.000,00 динара за претрпљени страх, док је одбио део тужбеног захтева преко тако утврђених износа. На основу вештака економско-финансијске струке и тако утврђених износа применом члана 185. ЗОО досудио је тужиоцу накнаду материјалне штете у виду изгубљене зараде, као и ренту, а за своју одлуку није дао разлоге о примени материјалног права.

Апелациони суд у Београду је одлучујући о жалби туженог преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован, претходно одлучујући о истакнутим материјалноправним приговорима подељене одговорности и застарелости тужиоцевог потраживања, истакнутих од стране туженог, о којима првостепени суд није одлучио. Другостепени суд је утврдио допринос тужиоца настанку штете са 40% па је закључио да је тужени одговоран за штету нанету тужиоцу у висини од 60% одмерене новчане накнаде, умањене за раније исплаћену накнаду од непарничара – солидарног дужника ГГ. Другостепени суд је утврдио правичну накнаду тужиоцу за претрпљене видове нематеријалне штете у време исплате и то за умањену животну активност од 30% тужиоцу припада износ од 3.200 евра, за претрпљене физичке болове 1.200 евра, за страх 1.300 евра, укупно 5.800 евра, који износ је умањено за допринос тужиоца од 40%, па 60% од 5.800 евра чини износ од 3.480 евра, а како је тужиоцу непарничар ГГ, као солидарни дужник већ исплатио 3.500 евра, то је тужилац по оцени другостепеног суда у целости намирен за нематеријалну штету па његов тужбени захтев није основан у смислу члана 200. Закона о облигационим односима. У односу на накнаду материјалне штете другостепени суд је прихватио исказ тужиоца па је утврдио чињеницу да тужилац пре повређивања није био запослен, закључујући тако да је неправилан закључак првостепеног суда да је повређивањем тужилац спречен да остварује зараду, а није доказао ни да је имао трошкове лечења, па је његов тужбени захтев неоснован у смислу одредаба чл. 185, 189. и 195. ЗОО и у том делу.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање остало непотпуно утврђено. Наиме, побијаном пресудом другостепени суд није на основу утврђеног чињеничног стања на другачији начин применио материјално право преиначавајући првостепену пресуду, већ је извршио оцену доказа на другачији начин и на основу измењеног чињеничног стања одбио је тужбени захтев тужиоца у целости (што је могао учинити једино да је поступио по члану 383. ст. 3. и 4. ЗПП, а није). Наведено произлази из чињенице да се чињенично стање нижестепених судова

разликује у односу на утврђење постојања доприноса тужиоца настанку штете. Наиме, на те околности првостепени суд је саслушао тужиоца који је у свом исказу навео да је он одгурнуо туженог приликом сукоба око музике, након чега је дошло до спорног догађаја. Насупрот њему, тужени саслушан као странка у поступку је изјавио да је сукоб започео тужилац који му је нанео ударац у главу. Првостепени суд није прихватио њихове исказе ценећи да су исти у супротности са осталим изведеним доказима не наводећи којим, нити је оценио истакнути материјалноправни приговор подељене одговорности. За разлику од првостепеног суда, другостепени суд исказима саслушаних странака не придаје доказну вредност, већ сам утврђује допринос тужиоца настанку штете од 40% на основу наведене кривичне пресуде и на тај начин заснива своју одлуку на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом.

Другостепени суд утврђује да је првостепени суд на основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке и тако утврђених износа применом члана 185. ЗОО досудио тужиоцу тражену материјалну штету у виду зараде и ренте а да за своју одлуку није дао разлоге о примени материјалног права. Врховни суд прихвата да у првостепеном поступку нису изведени докази на околност утврђења основаности тужбеног захтева тужиоца у односу на тражену материјалну штету. Међутим, другостепени суд у жалбеном поступку без одржавања главне расправе – без непосредног саслушања тужиоца цени и прихвата његов исказ да пре повређивања тужилац није био запослен, те да је неправилан закључак првостепеног суда да је повређивањем спречен да остварује зараду, због чега нема право на тражену материјалну штету. Притом другостепени суд занемарује чињеницу да оштећени има право на накнаду штете због смањене радне способности ако је услед задобијених повреда постао неспособан за рад или му је радна способност трајно умањена, услед чега не може да остварује доходак, односно имовинску корист, коју би по редовном току ствари могао радом да оствари, да није повређен. Наведене чињенице су остале неутврђене, како у погледу основаности тог дела тужбеног захтева тако и у погледу обима и висине исте.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, другостепени суд није могао без одржавања главне расправе одлуку засновати на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом, односно није могао без извођења доказа пред првостепеним судом извести другачији закључак и на тако утврђеном чињеничном стању засновати своју одлуку, а због погрешне примене материјалног права чињенично стање је и даље остало непотпуно утврђено.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити пропусте на којима му је указано овим решењем и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога, применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци решења.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић